

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr., negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt. **Egyes szám ára 10 kr.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromszámos petítorsor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 2 frt 30 kr., minden további megkezdett 100 szó után 1 frttal több.

A nyitramegyei esküdtszék.

Lapunk más helyén veszik t. olvasóink a nyitramegyei esküdtszék 1900. évre szóló teljes névsorát. E hó 20-án állította össze egy bizottság, melynek tagjai: Sándor Géza tvsz. elnök, Mazóly Antal, mint a tvszék megbízottja, és a vármegye részéről Aitner Ferenc, Dombay Hugó és dr. Janits Imre, mint bizalmi férfiak voltak jelen.

A bizottság előtt négyezer és egy-néhány név feküdt, melyből kiválasztottak a jövő évi esküdtszék számára összesen 320 tagot. Ebből a számból 240 rendes esküdt és 80 helyettes.

Polgárok fognak most itélni polgárok fölött. A király hivatalnokai megosztják az ítélkezési jogot polgárokkal, legyenek azok dús gazdag bankigazgatók, vagy egyszerű asztalosok. Egyszerű iparos fogja megalapítani, vajjon büns-e a vádlót vagy sem, s csak aztán szabja ki reá rendes bíró a büntetést.

Bennünket most közelebből a szabadon összeállított névcsoport érdekel. Nagyjából összeállítottuk belőle a következő adatokat. A 240 rendes tag közül 41 nyitrai és 179 vidéki. A 80 pótagból 60 nyitrai és csak 20 vidéki, ezek is Nyitráról 10 kilométeren belül laknak.

Foglalkozásra nézve a 320 közül 79 kereskedő, 50 ügyvéd és ügyvédjelölt, 47 földbirtokos és bérlő, 45 iparos, 38 gazdaszt, 19 banktisztviselő, 13 kávé és korcsmáros, 12 háztulajdonos és magánzó, 6 tanár, 6 hentes, 3 mérnök, 2 bíró és egyetlenegy lelkész, még pedig róm. katolikus, t. i. Hegedüs Gergely, nyug. plebános.

A papság folyamodott a felmentésért, s a nevezett esetet kivéve, mindennél felmentették. Ugy halljuk, jövőre csakis a szorosán vett lelkészeket fogják felmenteni.

Még érdekesebb a névsor, ha az esküdtek vallását tekintjük. Most csak a zsidó vallásra lehetünk tekintettel, mert csakis ezt vagyunk képesek a nevekről szordirozni, s mert társadalmi szempontból csakis erre fektethetünk súlyt.

Van tehát a 41 nyitrai rendes esküdt között 21 keresztény és 20 zsidó; még feltünőbb ezen arány a nyitrai pótagok közt, kikből 26 keresztény és 34 a zsidó, vagyis a 100 nyitrai esküdt között 54 zsidó található. Ezen viszonyt némileg kiegyenlítik a vidéki esküdtek, a mennyiben a 199 vidéki rendes esküdt között a zsidók száma 64; de a 80 pótag között 39 a zsidó. Már most elértük tehát azt az állapotot Nyitramegyében, hogy a ke-

resztények fölött zsidók fognak itélkezni. Ezt a helyzetet maguk a nyitrai liberálisok is feszélyezőnek találják, s mikor a bizottság összeállította a névsort, talán maga sem gondolt a számok ily nemű csoportosíthatására.

Egyébként a zsidók maguk sem tudják, hogy vajjon örüljenek-e annak, hogy ily szép számmal jutottak be az esküdtszékbe. Mert tekintve azt, hogy a tárgyalás két hétig is eltarthat, melyen a behívottak súlyos következmények terhe alatt kell jelen lennie, tekintve továbbá, hogy az esküdtek csak két frt napi díjat kapnak, ezt is csak akkor, ha előzetesen kijelentik, hogy reflektálnak reá: nem csak ügyeik elmulasztása miatt érheti őket kár, hanem ismerve a nyitrai életviszonyokat, a két frt napi díj mellett, még ráfizethetnek is. Úgy hogy azon a ponton vagyunk, hogy nem tudjuk, vajjon irigykedjünk e, vagy pedig szánakozzunk rajtuk.

Az esküdtszék, mint értesülünk, február, május, október és december hóban fog ülésezni, és minden egyes ülészsakra 30 rendes esküdt fog behívni, a pótesküdték közül pedig 10 utasíttatni fog a bíróság részéről, hogy az egész ülészsak alatt lehetőleg otthon tartózkodják, vagyis szobafogságot kap. Leg-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Petroleum-források a sindolkánál.

Szepesmegyei t. olvasóim és a világság kedvéért ki kell jelentenem, hogy sindolka alatt itt a Nyitra siralom-völgyében egy vízforrást értünk a káptalani rétek szélén, éppen azon az uton, amerre a vicerektor szöllejébe juthat a vándor.

Sindolkát már Sz. István is ismerte. Mikor annak idején, 1006-ban, megfordult Nyitrán, diadal-kapuk alatt, mozsár-durrogás és banderium mellett, miután az akkori Rudnay Sándor, (valami de genere Divék lehetett akkor a polgármester) ékes dikcióval felköszöntötte, a nagy király kivitte a nyitrai kókárokat a rétekre a sindolka forrásához és azt mondotta nekik: „Latiatuc feylem zumtukhel innen sindolkától egész Pochraniczdig mind a nyitrai káptalan birtoka lesz.”

Igaz-e, nem-e, én bizony nem tudom. Vajjon hiteles-e az okmány, kérdezzétek meg Pray-t, vagy ha ez nem volna feltalálható, Tagányi Károlyt.

De hova a manóba jutottam? — Hiszen én

nem történelmi, hanem természettudományi kérdést akarok tárgyalni! Sehogy sem tudom fékezni a fantáziámat, mely mint egy szilaj esikő, nem hogy egyenesen járna, hanem a fizika útjáról megdöglőntanul neki ragtat a történelmi vetéseknél.

Csak azt akartam megemlíteni, hogy a forrásnál, melyet már Sz. István is ismert, most nagyfotossága felfedezésre jöttek.

Hát bizony természettudományi értekezést akarok írni, még pedig arról, hogy jöttek rá, hogy a sindolka moesáros környékén gazdag petroleum-források találhatóak, ami Nyitra városára nézve óriási gazdasági fellendüléssel leend, s újra ki fogja élesíteni a káptalan és a város közti harcota a sindolka birtokaért.

E fenomenális felfedezésre is csupán a véletlen vezetett.

A felfedezések tudvalevőleg mind úgy történtek, hogy a vaktában haladó tudomány egyszerre beleütötte a fejét valamibe, úgy hogy jól megfájdult tőle és aztán azt mondotta a gögös emberi ész, hogy: Ime, mit találtam én fel!

Tudományos felfedezéseink, mind a véletlennek köszönik eredetüket. Így Thales, Krisztus előtt VII. században, midőn véletlenül dörzölte a borostyán-követ, azon felfedezésre jutott, hogy

abból kitünő — szivarszopókát lehetne készíteni. Galvani, a múlt században, egy cintányéron fekvő békacombnak egy késsel való érintkezéséből rájött, hogy a békacomb — kirántva bőjtben izletes csemegének használható.

Egy vendéglős, midőn egy villámterhes nyári éjszakán egy macskát erősen a szőre ellenében dörzölt, észrevette, hogy a macskából pompás — nyulpecsenye készíthető, úgy, hogy még a gyakorlott vadász sem igen veszi észre.

A wieliczikai sóbánya történetében olvastam, hogy az őskorban, mikor még a bányának hírehamva sem volt, egy Wielicz nevű pásztor a környéken gödölyéket legeltetett. A gödölyék rágicsálták a gyér füvet, miközben folyton nyalogatták a talajt örvendetes mekégés kíséretében. Ekkor anyjuk oda futott s Wielicz pásztor azon felfedezést tette, hogy a vén keeske is megnyalja a sót.

A sindolkai petroleum-források hasonlóképp pusztán véletlennek köszönhetők. Az éjjel ugyanis sokaig nem bírván elaludni, egy tudományos folyóiratot olvastam. Az a roszt szokásom van, hogy mindig az ágyban olvasok. Már egy egész könyvtárt letárgyaltam így. Szóval annyit olvasok, mint más ember alszik, és kevesebbet alszom, mint más ember olvas.

alább olyan értelemben, hogy törvényes következmények terhe alatt rögtön feltálható legyen, ha szükség lesz rá.

A demokraciának ezen vívmánya tehát a polgárok súlyos megterhelésével fog járni, melyet, még nem tudjuk, vajjon fog-e ellensúlyozni azon erkölcsi tudat, hogy polgártársaink élete és szabadsága fölött rendelkezünk. A bíróság ellen eddig legkevésbé volt a panasza; az állami testületek között ez volt a legkorrektebb eddigelé, az esküdtzékre nem volt olyan nagy szükség.

Vigasztalásul megemlítjük, hogy a névsorban előfordulók között csak minden második a — treffer; vagyis a jövő 1900. esztendőben a nevezetteknek csak fele fog behivatni, mert a négy ülészakra 30 esküdt esik, vagyis 120, ugyanúgy sőt még kedvezőbb helyzetben lesznek a pót-esküdték, amennyiben ezek minden ülésés alatt csak otthon tartózkodhatnak. Végül megvigasztalhatók még azzal, hogy akit 1900. évben behívtak, az a rá következő két esztendőben be nem hívható többé.

A nyitrai ügyvédi kar Lehoczky Kálmánál.

Lehoczky Kálmán, pozsonyi kir. táblai elnök úr ő ngyemlétsége a legközelebbi múlt hétnek nagyobb részét városunkban töltötte, a szokásos bírósági vizsgálatokat teljesítve. Ez alkalomból tisztelgett nála, 23-án délután 5 órakor, a törvényes elnöki szobában a nyitrai ügyvédi kar, *Mérey Lajos* nyitrai ügyvéd vezetése alatt, a kit kartársai — szokás szerint — szónokul választottak. Mérey első sorban Lehoczky Kálmán nagy szaktudományát, kiváló lelkiismeretességét és szorgalmát, hivatalnok pontosságát és férfiúi erényeit emelte ki, melyekkel mai díszes állását érdemelte ki, s melyek az ügyvédi kart előre is megnyugtatják arra nézve, hogy a jogszolgáltatás terén tapasztalható hiányokat és hibákat észreveszi, s elbírája azt is, vajjon azok az egyének gyarlóságának, vagy az intézmények tökéletlenségének, vagy végül a viszonyok kényszerének tulajdonítandók-e?

Az ügyvédek — ugymond — nem panasz-

Egyszer csak azt veszem észre, hogy a lámpa homályosodni kezd. Fellebb csavarom a kanócot s a bajon rögtön segítve lön; de csak egy ideig, mert megint fogyni kezdett. Ujra csavarom, nógatom, biztatom, de eredménytelenül. A lámpa csak kérlelhetetlen maradt, ha mindjárt összetett kezekkel kértem is.

Ami a legsodálatosabb a dologban, a lámpa félig meg volt töltve és a kanóc — amint tisztán láthattam — egész a fenekéig ért le.

És most mondja még valaki, hogy századunkban nem történnek csodák!

Szóval nem akart többé égni, holott félig tele volt.

A dolog szokatlanul kíváncsivá tett és azon határozatlan érzés szállott meg, mely a korszakalkotó felföldözéseket kíséri a felföldözés első születési pillanatában. Reszkettem egész valómban s mintegy előre éreztem, hogy itt olyan találmányról van szó, melyért nekem polgártársaim szobrot emelnek Nyitra főutcáján.

A folyadékot elvittem Metzger barátomhoz és mondtam neki: — Ede barátom, jövőm boldogságom függ ettől, vizsgáld meg, micsoda folyadék ez?

Ő három napig boncolgatta okszigeniumra meg hidrogeniumra, azután visszabomolta folya-

kodni jöttek, mert a bírósági személyzet egy tagja ellen sincs személyes kifogásuk, hanem tapasztalataik nyomán néhány olyan kirívó tényre hívják fel a táblai elnök úr figyelmét, melyek az igazságszolgáltatás tökélyének s külső méltóságának bántó ellentétei és akadályai.

Ilyenekül adta elő egyebek között a folyvást szaporodó ügyforgalom dacára a munkaerő csekélységét egy a fogalmazási, mint a segédhivatali személyzetben, minek kiáltó bizonyossága, hogy bár ugyszólván mindnyájan megfeszített szorgalommal dolgoznak, a hátralék — kivált a kiadványozásnál — jelentékenyen nő.

Kritikán alulnak nyilvánította a törvényesek 5 felé elhelyezett voltának már általában gúny tárgyú szolgáló célszerűtlenségét. Stb.

Végül fölkérte a táblai elnököt, hogy az ügyvédi karnak óhajait emlékirat alakjában tudomására juttatni megengedje.

Lehoczky Kálmán látható örömmel vette az ügyvédek tisztelgését s válaszában két ízben kiemelte annak szükségét, hogy a bírói kar és az ügyvédi kar az igazságszolgáltatás terén *testvéreknek* tekintsek egymást, mert ez csak előmozdíthatja a törvénykezés magasabb céljait. — Részletesen terjeszkedett ki ugy a személyszaporításnak, mint az igazságügyi palotának kérdéseire, szívélyesen köszönte meg az ügyvédi kar jóakarátát, s a formyszerű válasz után hosszabb ideig tárgyalta a fölvetett kérdéseket az ügyvédekkel. Ezen sok részletre kiterjedő eszmecsereben részt vettek a szónokok kivül: dr. Bangha Sándor, Grünfeld Nándor, dr. Janits Imre, dr. Kósa József, dr. Kürth David, dr. Pereszélyi Henrik, Riszner Károly, dr. Szeghő Zsiga, dr. Sztránzky Izidor, dr. Weisz Vilmos és dr. Würmer Károly.

Jellemző volt a táblai elnök szájából hallani azon aggodalomnak nyílt hangoztatását, mely szerint az új esküdtzéki terem jogosultta teszi azon föltevést, hogy abban a tárgyalás lehetlenné válik, mert sem az esküdték, sem az ügyvédek ott közreműködni nem fognak, még pedig — egészségi okokból.

Az igazságügyi palota kérdésében a táblai elnök ígéretet tett, hogy a főispánnal és a polgármesterrel érintkezésbe lép, és ha megfelelő s a kiadásokban nem túlságózott tervet kap, ő maga fogja a „törvényház” fölépítését a kormánytól sürgetni. Fölemlítette Lehoczky, hogy talán legjutányosabban a város végén lehetne az építést foganatosítani, de ez ellen valamennyi ügyvéd állást foglalt. Kijelentette azt is, hogy említették előtte az előbb Csóka, most Kálai-féle

dékra míg nem visszaküldötte, hogy az közönséges sindolka viz.

— Közönséges sindolka viz! — kiálték fel. — Némely ember igazán nem tudja mikor kerülgeti a szerencséje! Persze nekem volt annyi eszem, hogy el nem árultam előtte a titkot, különben meg kellett volna vele osztozkodnom a találmányon. S így enyém maradt a felfedezés, hogy vízzel is lehet világítani, mert hiszen bent találtam a lámpában. Áldott legyen a petroleum szállító emléke!

E nagy horderejű felföldözésre Nyitrán juttattak, éppen most, midőn a petroleum-kartell következtében a kőolaj árát a termelők felemelték.

Az eszme pompás, mely a petroleum gyárosok szeszélyét megtörni lesz hivatva. Most ha a kőolaj árát Amerikában felemelik, aránylag emelkedik ugyan nálunk is az ára, de jelentékeny kevesebbet hozhatnak ezután Amerikából, vagy Bakuból. Mióta kiderült ugyanis, hogy a sindolka vize színre nézve éppenséggel nem különbözik a petroleumtól, többé nem vagyunk kitéve a kőolajgyárosok zaklatásainak.

Mint értesülök, próbákat tettek a Nyitricska vizével is, és a kísérlet szintén teljesen megfelelt a várakozásnak; csak hogy ez a viz már nem

két emeletes házat is, a két szomszédház bevonásával, de ezen tervet a táblai elnök kihivhatlennek mondotta. — Az új bünvádi perrendtartás életbeléptetésére nézve fölhozta, hogy midőn erről Ó Felségével beszélni volt szerencsés, Ó Felsége azon kijelentést tette, hogy alighanem sokba fog kerülni. S ezzel a sokba kerüléssel indokolta Lehoczky is, kedvetlenül, a személyzet szaporításának rendkívül nehéz voltát.

Az eszmecsere egy egész órát vett igénybe.
Jogász.

Erzsébet királyné emléke.

Borongós nap volt, hópelyhek szállinkóztak szerte-széjjel s mire földre értek, a levegő megannyi könyeseppje lett belőlök. Megáztatták az anyaföldet, hogy mikor az emberek gyászolnak, bánatukban osztozzék maga az őszbeborult természet is. Oly hozzáillő keret volt az a múlt hétfői nap ahhoz a gyászünnephez, melylyel a nemzet ifjúsága a megboldogult királyné emlékének áldozott.

A nyitrai felsőbb leányiskola díszterme úgy délutáni 5 óra felé már tele volt közönséggel, vegyest nők és vegyest férfiak, midőn Bende Imre megyés püspök úr kíséretével belépett. A közönség kedveli ezen intézet ünnepeit, hát hogy ne jött volna most szívesen, midőn a hazafias kegyelet érzelme, Erzsébet volt királyné emlékezete is vonzotta oda? Thuróczy főispán nejevel, Czeizel, Vagner, Bobok, Jeszenszky kánonokok, dr. Kostyal megyei főjegyző, dr. Rudnay Sándor polgármester, dr. Bangha I. ügyvéd, Rébay tszékbi bíró, s mások, majd az úri hölgyek hosszú sora: Balázs ezredesné, Táby századosné, Bohunkáné, Craus Vincéné, dr. Kovácsné, dr. Bangháné, Risznerné, Kostyalné, Huszárné, dr. Babóné, Mazólyné, Miklóssyné, gr. Stomonné, Wohlmuthné, Ferenczyné, Csereyeyné, Bielickyné, Bokrosné s annyi más urhölgy töltötte be a termet.

Szokatlan csend között emelkedett fel a színpad függönye, s a színpad közepén virágoktól környezve Erzsébet szobra lett látható; lábainál három alak: jobbról nemzeti női díszöltönyben a haza symboluma, a Hungaria (Táby Olga 4. o. t.), balról úri leány (Girasek Irén 4. o. t.) és magyar paraszt leány (Szabó Margit 4. o. t.) lehajtott fővel gyászolva ült. Megszóla Hungaria: Kialudt a fálya, nem lógog már fénye, fájdalomra vált a honnak érzeménye, és én minden magyar fájdalomát siratom, legdicsebb lányomért könnyemet

olyan tiszta, mint a sindolkaé. Azért a legnagyobb hálával vagyok eltelve szállítóm iránt, ki irányomban való lekötelező szíves figyelménél fogva igazi, hamisítatlan sindolka vizet kever a petróleumba. Holott a Nyitricska-víz is teljesen megfelelné a célnak, s hozzá meg sokkal közelebb is van, nem kell érte egész a városon kívül fáradozni.

A sindolka vize világítási célokra sok tekintetben alkalmasabb, mint a legfinomabb császárpetroleum. Először is nem explodál, e tekintetben teljesen tűzbiztos. Ezentul, ha sindolka-vízzel töltjük a petroleum lámpákat, a lámpa felrobbanása a lehetlenségek közé tartozik; sőt a tüzet még el is oltja, mint azt Ronchetti József 30 éves tűzoltói multja is bizonyítja.

Másodszor nincs meg a kellemetlen petroleum szaga. És pedig minden tisztítás és finomítás nélkül. Tehát a költséges petroleum raffinéria teljesen elesik. E tekintetben oly tiszta, hogy bármikor ivásra is használható. Ha tehát az ember az éjszaka megszomjazik, csak lecsavarja a lámpa kanócartartóját és hőrpint egyet a petroleum lámpából, amit tiszta kőolajjal nem volna tanácsos megtenni.

Erősen meg vagyok győződve, hogy mihelyt e sorok megjelennek, városunk ipari vállalatainak

hullatam... és odamutat a szoborra. Igazán könnyekre fakasztó jelenet volt. Majd a három növendék Tordai Grail Erzi drámai költeményében felváltva elmondta, mi volt nekünk Erzsébet királyné, mi volt a magyar nemzetnek. Panaszaik közben a színpad előtt felállított énekar gyönyörűbbnél gyönyörűbb panasz-dalokat énekelt; nincs az a nemzeti temetés, melynél szebbet produkálhatna a honfi szív. Itt a művészet vetekedett az őszinte honleányi érzelmmel, mint a hogy ebben az intézetben egyes kezek nevelik a növendékeket. A darab közepén egyszerre a szobor mögül éginek látszó alak emelkedik fel (Körmendi Sarolta 5. o. t.), őt környezve két angyal (Smirala Aranka és Kasiczky Anna 6. o. t.), s megszólal szépen, kegyesen: Földi erényeknek égig ragyogása, a hazaszeretet hatalmas varázsa, — Hungaria — lelked idézte szellemem, az eszmék nevében előttem megjelen. S felszólítja, mondja el kívánságát. Megható párbeszéd következett ezután, oly drámai jelenet, mely megrázó hatással volt a jelenlévőkre, s mely tetőfokát ott érte el, midőn az úri leány hozzáfordul Erzsébet szelleméhez s kéri: Erzsébet, asszonyunk, azért imádkozunk, tartsa meg az Isten szeretett királyunk!... Óvd meg drága éltét további csapástól, véd meg nemes szívét újabb fájdalomtól! Majd több engesztelő dal után egy fiatal leány (Bangha Klótild 5. o. t.) babérkoszorút tesz Erzsébet szobrára; a függöny legördült és az énekar rázendített a Kölcey himnuszára: Isten áldd meg a magyart!

Utána következett az ünnepi beszéd, melyet a megboldogult élete történetéből fonna, szépen mondott el Zongor József igazgató, aki azon kezdte, hogy a zárdat, melyben a felsőbb leányiskola áll, Roskoványi püspök egykoron Erzsébet királynénak ajánlotta fel, tehát a megboldogultat a védnőnk viszonya is füzte hozzánk.

Ez volt az intézet egyik legszebb ünnepélye, dicsérve rendezőjét s jellemezve a szellemet, mely ezt az intézetet élteti; a főispánék az ünnepség behatása alatt, másnap újból meglátogatták az intézetet. A díszterem ajtajánál ülő két növendék (Bohunka és Janits) tányérjában pedig az „Örökimádás templomára“ 52 frt 5 kr és egy drb. arany gyűlt össze. *Olivér.*

Vármegyénk mostohája.

Érsekújvár város jóléte érdekében a megye részéről eddig még semmi sem történt — sőt ellenkezőleg.

főszlopai azonnal összeállanak és alapítanak egy társulatot, melynek neve lesz: Első Nyitrai Sindolka-Köölaj Részvény-Társaság. — A nevek között tisztelmei fogjuk a többi városi részvénytársulatok előkelő tagjait. De ezek az urak hiába fáradoznak, mert a városi képviselő-testület — mint már ismételtelen bizonyított — ezuttal is dicséretes opposzióba megy át és a sindolka-forrást, mint a város tulajdonát képező birtok-tárgyat, saját házi kezelésébe veszi át, hogy ez által emelje a város bevételeit. Éppen úgy, mint a honvédkaszárnyával és a ménteleppel tette. S dicséretére legyen mondva a képviselő-testületnek, hogy a költséges befektetések után olyan haszna is lesz, mint a kaszárnyánál meg a ménteleppel felmutatható. *X.*

Sziporka.

A megbotránykozott beteg. Egy skrofulózus beteg nőt hoznak a klinikára. A tanár éppen ott van az orvosnövendékek között, s nyomban felhívja hallgatóinak figyelmét. Nézzék uraim itt van a görvélykórnak egy kitünő példánya; nézzék ezt a vastag orrot, ezeket a csipás szemeket, ezt a puffadt arcot. — Hallja tanár ur, — mondá hirtelen a beteg — maga sem ám a legszebbekből való. De nem ám!

Vegyük csak a többi között az országutakat és ebből kifolyólag a közlekedés által nyerhető előnyöket.

Az országutak, melyen a Farkasd—Negyed—Soók-Szelőce—Tornócot összekötő ut, jókarba helyezésekor nem vezettek Ujvárbá, hanem Tótmegyeren át Surányba. A Tótmegyér—érsekújvári, a Csikétől—ujvárig vezető ut is országut jellegét elvesztette, és pedig megyei rendelettel és szintén Surányba vezetett.

A Komjáth—Nagy-Surány—Várad—Bánkeszi ut, mely egy időben ezen községek által tartatott fen és jó karban volt, szintén megyei rendelettel abban hagyatott.

Későbbben 1876-ban a Nagy-Surány—nyitrai vicinális kiépítése által Érsekújvár érdeke nem vétetett tekintetbe, mely nemcsak közlekedésére, de kereskedelmére és forgalmára, jövedelmére hátróztottan káros volt; sőt jelenleg még inkább az, mert a szomszédos forgalom által az utazás igen olcsó, úgy hogy jármű ide alig jön, a mi által mindenféle jövedelemtől elesik a város.

Ami eddig Érsekújvár fejlődése körül történt, ezt saját erejéből tette, nem hogy támogatásban részesült volna, de még külső és belső ellenséges árammal is kellett megküzdenie.

Ha tehát ezeket felhoztuk, csupán tényeket említettünk bizonyáigul és hogy a megyei tényező körök figyelmét egy kissé ide is tereljük. Elég alkalom volna még mostantól kezdve is, mert nem hisszük, nem akarjuk hinni, hogy a megyénk ilyen városa mint Érsekújvár, továbbra is — mostoha gyermeke maradjon.

Tudjuk, hogy a surány—érsekújvári vonal kiépítésének kérelme, utánjárása nem Érsekújvár érdekében történt, — de ez kikerülhető nem volt.

Ezen régi hiány alig észrevehetően fog lendíteni Érsekújvár ügyén, — ha csak ebből kifolyólag Érsekújvár érdekében nem történhetné az, hogy miután úgy a zsitvavölgyi, mint a nyit-ravölgyi vasut mentén vannak a járáshoz tartozó majdnem összes falvak, és így a szomszédos forgalmi és jó összeköttetés könnyen és olcsón hozzáférhetővé tennék az ide utazást, mi által eszenék azon régóta fel-felujuló jogos ellenvetés, hogy a szolgabírói hivatal Surányban van.

Nem kutatjuk, nem keressük az okokat, hogy miért nem tették eddig és még meddig nem fogják attenni a szolgabírói hivatalt ide.*)

Surány a sok dédelgetés dacára sem lesz soha a megyének olyan helye, mint a milyenné fejlődhetnék Érsekújvár, egy kis támogatás mellett, melyre a megye intező körei büszkék lehetnének.

Említettük már, hogy a vicinálisok a forgalmat elterelték innen és csupán az áruforgalom a pályaudvaron nagyobbodik.

Dacára, hogy Érsekújvár város cirka 70,000 frt állami adó után kivetett 4% utadót, azonkívül a városi utadót beszedi és a központba szolgáltatja, mégis a megye részéről évek hosszú sora óta Érsekújvár utjaira egy parányi kis gondot sem fordítanak.

A képviselő-testület meg is szavazott, és ki is adatott vagy 10—12 év előtt 5000 frtot a gutai-kamocsai ut javítására, de hasztalan volt az erőlködés, mert a tavaszi vizek megrongálták.

Pedig ez az egyedüli vidék, mely ide gravitál és ide van utalva — a Vág és a Vágduna mentén lakók áruikat és több ezer métermázsát kitevő szénatermekeiket szivesebben hozzák ide, mint a Dunán lefelé. Szivesebben hozzák ide, mint akár Komáromba, ha az innen oda vezető országut a megye kegyelméből, utadónkból és a kormány hozzájárulása által kiépítették, mint

*) A szolgabírói hivatal, szerintünk, jobban felel meg a járás közönségének, ha Surányban van, mintha Érsekújvárra helyeznék át. És itt nemcsak a lokál-patriotizmus beszél belőlünk, hanem kivált azon meggyőződés, hogy Ujvár a járás szélén, Surány meg a közepén van; továbbá Suránynak vasúti összeköttetése a járással, mint ismeretes, sokkal előnyösebb, mint Érsekújváré. Szerk.

pl. az alföldi műut, ez által a sok csapást ért községek, mint Gúta stb. a nagyforgalomba bejutnának.

Azt hiszem közszolgálatot teljesíték, midőn ezen keresztülvihető tervet terjesztem elő városunk érdekében, mert ha az indirekt jövedelem emelkedik, alább száll a teherviselés, és ha fogyasztóköre szaporodik, fokozza jövedelmét más irányban is, nem csupán a magtermelés tekintetében, melyre eddig fő súlyt fektetett.

El van itt foglalva most mindenki a saját ügye-bajával és így nem csoda, hogy bizonyos közöny uralkodik. Az előtt a város néhány ambiciozus férfia utána járt a főgimnázium, lakatya s egyéb közügynek, most az áldozatképeség és kedv ügylátszik alább szállt, kivéve talán a polgármestert.

Itt az alkalom, midőn tág, áldásos működés jutna a megye intező köreinek a fentebb említett utak keresztülvitelére. *Censor.*

Az esküdtszék tagjai 1900. évre Nyitra-megyében.

Rendes esküdtek:

Nyitráról: Árpási Imre, Aitner Ferenc, Adámik Ignác, Borsiczky Rezső, Boxhorn Vilmos, dr. Bangha István, Bohunka Géza, Bellák Károly keresk., dr. Bangha Sándor, Braunsteiner Mihály, Braun Vilmos kávé, Bacsa János hentes, Blaskó József könyvkötő, Boróczy Lajos, Csernyák József cipész, Csitáry Pál, Dombay Hugó, Drexler Alajos háztul., Ehrenfeld Jakab bankpénztáros, Ertler Ármín zálogtulajdonos, Engel Samu házt., Freissberger Viktor, Fellner Jakab kőfaragó, Frankl Zsigmond, Faith Zsigmond gabonaker., Freund Gyula földb., Faith Béla gabonaker., Fürst Samu házt., Fuchs Zsigmond ügyvédjelölt, Fuchs Manó cipész, Grünfeld Náthán ügyvéd, Gutvill Adolf könyvelő, Guderna Béla szijgyártó, Goldbach József szobafestő, Glück Ármín szatéc, Guttmann Vilmos sörösarnok tul., dr. Havas Ármín, Hamburger Gyula géplakatos, Hirsch Mór kereskedő, Haas Henrik vaskeresk., Keltscha Nándor szobafestő és Lőrinczy Gyula ügyvéd, összesen 42.

Vidékiek. Vicsáp-Apáthiról: Saskai György kocsigyártó, Weisz Sándor és Weisz Samu kereskedők; Csekejről: Ghillányi István és Rolfesz Kelemen földbirtokosok; Bartakovics Árpád Szalakusz; Lamparter Rezső és Voit Nándor Felső-Elefánth; Elias József és Goldberger Samu bérlok Üzbégh; Czocher Géza és Nürnbergi Antal Sarló-Kajsza; Vagyon Moskó Nagy-Emőke; Holényi Ferenc Nagy-Cetény; Frommer Pál Nemes-Pann; Weisz Zsiga Assakürth; Jeszenszky István és Emődy József Suránka.

Érsekújvárról: Binét Gáspár keresk., Banyár Miklós keresk., Bittó Antal vendéglős, Conlegner Károly bankigazg., Csaka Ede ékszerész, Druga József ügyvéd, Deutsch Mihály bérlok, Dvihally József tanár, Drexler Alajos kereskedő, Eördögh Vince borbély, Ernth Mór keresk., Felix János gimn. ig., Freund Benő vaskereskedő, Freund Miksa róf. keresk., Fekt Lajos szappanos, Fehrer János kéményseprő, dr. Guth Jenő ügyv., dr. Gramling László ügyvéd, Haulik Pál földb., Hidegi Béla fűszerk., Incze Béla tanár, Iványi Vilmos bormérő, Jeney Lajos ügyvéd, Klein Lajos malomtulajd., Kurezweil Gáspár gyáros, Kincs Lajos keresk., Kiáczy Antal fodrász, Lanka Ágoston vendéglős, Lange Gyula ügyv., Lichtenstein Jakab szeszkeresk., Bánóczy Károly szijgyártó, Marsovszky János tanár, Malinszky Rezső vask., Neumann Izidor kereskedő, Neuhaus Lipót keresk., dr. Ozorai József ügyv., Pindorfer Ede kereskedő, Prudovics Lajos asztalos, dr. Róth Sándor ügyv., Reis Lázár keresk. és Stern Lipót, összesen 41.

Stammer Sándor Malomszeg.

Tót-Megyerről: Bangha Géza alszámvevő, Bosnyák Károly urad. felügyelő, Engel Henrik

földbirt., Erdélyi József gazdatiszt, Groffits Armin számtartó, Kése Elek, Kőnczöl Imre, Kund Árpád és Madarassy Jenő gazdatisztok.

Komjáthról: Erdélyi Károly (Ó-Dögös), Gross Hugó, Lányi Pál, Vlaszaty János, Zámptori Ferenc gazdatisztok.

Tardoskéről: Berecz János (Alsó-Jattó), Grün József, Halász Fülöp, Schrank Samu kereskedők.

Galgóceről: Bodó Péter titkár, Boross Sándor számtartó, Deutsch Bernát vaskeresk., Fodor József-takarekp. igaz., Hercz Gyula könyvelő, Hoffmann István hentes, Polányi József ügyvéd, Reisz Simon bádogos, dr. Reviczky Armand ügyv., Rozáry István keresk., Skarniczl Gyula mérnök, dr. Skarnitz Gyula ügyvéd, Schwarz Mark fakeskedő, dr. Simkó Milos ügyvéd, Steiner Albert vaskereskedő, dr. Szilárd Simon ügyvéd, Szivós Gyula urad. erdőgond., Szpál Mihály földbirtokos, dr. Terstyánszky Géza ügyvéd, Ehrenfeld József, fakeskedő, összesen 20.

Szokolódról: Sancsik Gyula magánzó, Links Mór ker., Okányi János földb., Rigler Henrik ny. tanár, Mitták Albert ügyv.

Kovács Imre és Mayerhoffer Károly Holics, Novák Imre földb. Kató, Guttmann Mór ker. Brockó, ifj. Mandelik János molnár Coborfalu, Ehrengruber Károly jegyző Pöstyén, Farkas Miklós urad. int. Nizsna, Stöger Károly gazdat. Moraván, Skublics József földb. Vigvár (?), Schultz Ede földb. Nagy-Eörvistyé.

Szenieről: Adamis Tamás földb., Brunovszky Adolf tkp. könyv., Fajnor István ügyv., Grünfeld Fülöp földb., Grünvald Bernát földb., Hávor Gyula földb., dr. Horváth Cyrill ügyv., Kaufmann Adolf gyáros, dr. Nátzler Miksa ügyv., Nemeckay József kovács, Schubert István ügyvéd, összesen 10.

Príviggyéről: Adámik Ignác ker., dr. Gömöri Zsigmond ügyv., Mayer György vendégl., Palik István tkp. könyv., Szécsi Simon éksz., Szemeskő József ügyv., Simonek János ny. főerd., dr. Weil Zsiga ügyv., Weiss Herman ker., Wunder Ágost ker., összesen 10.

Nyitra-Zámokréthről: Blaskovich Gyula tkp. ig., Bogya János hentes, Lang Bernát szeszk., Macher Péter pénzt., Simonyi Alajos ügyv., összesen 5.

Vág-Ujhelyről: Biermann Zsigmond szeszk., Boróczy György ny. aljb., dr. Fűredy Lipót ügyv., Jeszenszky Gyula magánzó, dr. Kohut Milán ügyv., összesen 5.

Nagy-Tapolcsányból: Adler Armin ügyv., Fülöpp Alajos közs. bíró, Klein Viktor gab. úgyn., Kropácsy Jenő ügyv., Kohn Fülöp lisztker., Lenárt Sándor ügyv., dr. Mika Hugo ügyv., Mallas Antal ny. adót., Munk József bankig., dr. Munk Mór ügyv., Munk Bernát vasker., Puschnak Ferenc gazdat., dr. Spitzer Gyula ügyv., Soóky István ny. kórh. gondn., Szlamka János fűsz. ker., Szlamka Gusztáv tkp. könyv., Stern József vas ker., Schneider Ferenc könyv., Vagács János hentes, Zatkovics Alajos ügyv., Zatkovics Ferenc ügyv., Zhorella Károly fűsz. ker., Zhorella István földb., összesen 23.

Cary Róbert és B. Schmetzing István földb. Köpösd; Babó József földb., Bäck Adolf faker., Glócsér József és Hertelendy Ferenc földb. Vág-Vecse; Adler József, Ruhig Mór ker. és Szelenyi Miklós gazdat. Szelőce; Kikis Antal földb. Sempte; Holczér János kores. Farkas; Donáth Albert ker., Stern Zsigmond mészáros és Weiss Béni koresm. Magyar-Soók; Ács Ferenc földb. és Mencer József koresm. Tornóc; Boróczy László urad. tiszt., Jókay Géza urad. számtt. és Kecskeméthy Béla urad. ellenőr Mocsonok.

Vág-Sellyéről: Braun Simon ker., dr. Adler Ignác ügyv., Zeller Lajos tisztv., Friedlieb Gyula ker., Gremen József asztalos, Husz János ügyv., Reinics Nándor koresm., dr. Sándor Ferenc ügyv., Szentiványi Zsigmond mérnök, Zahoránszky János

nos földb., Bézay Kornél könyv., Galandauer Bernát mérnök, összesen 12; főösszeg 240.

Helyettes esküdtek:

Nyitra: Aujeszky József molnár, Bernstein Zsigmond gab. ker., Barta János kóm. m., Brichta Armin cipész, Beck Samu faker., Bengyák István asztalos, Csery János kovács, Cserynék Endre kovács, Deák János bizt. főügyn., Duboviczky Imre hentes, Dirnfeld Samu ker., Dustuszyk Lipót székesegyh. karn., Ehrenfeld Adolf háztul., Engel Mihály gab. ker., Engel Manó gab. ker., Felsenburg Fülöp éksz., Felsner Jónás nagy-tőzsd., Fischer József gőzm. tisztv., Friedmann Gyula bórker., Frischer Lipót rezem., Frischer Mózes bórker., Fuchs Manó pék, Fischer I. Zsigmond asztalos, Guttmann Izidor söres. tul., Gross Manó háztul., Goldstein Vilmos mészáros, Goldberger Emil mészáros, Goldberger Izidor mészáros, Gőssinger Nándor lakatos, Gaspark István keresk., Herverth János tkp. könyv., Hirschfeld Herman nagy fuv., Halecius Alajos vendégl., Halecius József könyvkötő, Huszár István könyvker., Hirsch Náthán liszt ker., Haas Izidor gab. ker., Hinfner János földb., Hirschler Samu ker., Juhász Sándor bankig., Jánoska János tkp. könyv., Illés József lakatos, Jedlicska Alajos tkp. könyv., dr. Jelinek Miksa ügyv., Izó Ferenc szűjgy., Jancsovits Károly háztul., Kolecányi István ügyv., Kraus Vilmos ker., Kramer Sándor faker., Kohn Vilmos zálogüzl. tul., dr. Kállai Armin ügyv., dr. Kürth Dávid ügyv., Kramer Mór könyv., Kraus József könyv., id. Kirchner Antal háztul., Kohn Rezső gab. ker., dr. Kósa József ügyv., Kozák István szűrszabó, Kucor József szűjgy., Kis István hentes, Kis Gergely földb., összesen 61.

Bokross Ferenc asztalos, Polák Ignác földb. és Polák József bérlő Ghymes; Kubinyi Zsigmond ny. államv. ellenőr és Szirányi Géza földb. Cabaj; Bárány Lajos és Schlesinger Mór gazd. Csápor; Hegedűs Gergely nyug. kath. lelkész Kálaz; Ehrenfeld Ede földb. Nyitra-Bodok; Laurencz Ede gazdat., Prenoszil Ödön tiszt. és Vasony József számtt. Ürmény; Brestyanszky Benedek géplakatos és Turányi János molnár Nyitra-Ivánka; Ernyey Béla és Takács Károly földb. Alsó-Köröskény; Deseő Dezső gazdat. és Machovics Alajos ny. gazdat. Ujlak; Vilimek Camillo földb. Vicsáp-Apáthi; főösszeg 80.

Ujdonságok.

Egyházmegyei hírek. Matuss Rezső tepliai adminisztrátor megkapta a nagy-chlivéni plebániái javadalmat. — Adámik Ignác várnai káplán ideiglenes adminisztrátornak küldött Teplícára, Rezánt Antal a bécsi felsőbb papnevélő intézet tagja, káplánnak küldött Kochanócra. A dr. Mihalovics László Zsolnára való áthelyeztetése folytán megürült teplai kápláni állásra Simoncsics János dubnici segédlelkész helyeztetett át. Dubnicra Feitscher Agoston Zliechórol, Zliechóra Jancsovits István Kis-Ugyicről, Soltész Péter Nagy-Chlivénról Nemsóvára és Buday József Roszináról Várnára küldettek.

Eljegyzés. Markovics József pattai körjegyző jegyet váltott Csokonay Gizella kisasszonnyal Érsekújvárott.

Iparkamarai tagok. A pozsonyi keresk. és iparkamara a nyitramegye Törvényhatósága mellett működő ipartanácsba, az 1900-ik évre rendes tagokul Zobel Gyula nyitrai és Ronchetti Rezső galgöci lakosokat, pótagokul pedig Szlamka János nagy-tapolcsányi és Rajcsányi Vilmos ny.-zsámbokréthi lakosokat megválasztotta.

Esküvő. Dr. Fülöpp Ignác nagy-tapolcsányi közkórházi orvos f. hó 5-án oltárhoz vezette Tomann Rudolf nyug. fősolgabíró kedves leányát Adriennét, Nagy-Tapolcsányban.

Állásáról lemondott. Nozdroviczky Ernő, nagy-bélici anyakönyvvezető állásáról lemondott.

Bizottsági ülés. Nyitramegye közigazgatási bizottsága f. é. december hó 12-én ülést tart.

Adomány. Mayer Károly, nyitrai építési mérnök a nyitrai tűzoltók gőzfecskendő-alapjára 100 koronát ajándékozott. — Fülöpp László, koloni plebános, 30 éves papi jubileuma emlékére Valaszka-Bella, Vág-Beszterce és Kunfalva községekben, hol azelőtt lelkészkedett, egyenkint 100, összesen 300 frtnyi alapítványt tett jóerkölcsű, szorgalmas tanulók jutalmazására. A szép tett önmagát dicséri.

A nyitrai kath. kör által a mai napon tartandó s felolvasással egybekötött hangverseny programja a következő: 1. Marche nuptiale, Mendelssohntól. 2. A könyv, Witt Tódortól. 3. Die Walküre, Wagner Rikárdtól. 4. Felolvasás, 5. Tschaikovszky (op. 2. 3. p.) 6. Tarka madár, Hoffer Károlytól. 7. Marche militaire, Schubert Ferentől. Az estély d. u. 5 órakor veszi kezdetét. — Vendégek szívesen fogadtatnak.

Gazdasági egyletünk vezetőinek élénk tevékenységéről és szorgalmáról ad bizonyosságot azon hírünk, mely szerint az O. M. G. E. igazgató-tanácsa *Emőd Józsefet* fölkérte, tartson a november 26-iki aradi agrárgyűlésen gazdasági előadást: *Mérey Lajost* az „Országos Gazdaszövetség” megbízta, dolgozza ki az idegen birtokok megadóztatására vonatkozó határozati javaslatot, ennek indokolásával; *Meskó Pál* titkár pedig gróf Károlyi Sándor és Mihály fölkérték és megbízták, hogy *Hevesmegyében* fogyasztási szövetkezeteket alakítson. Mindezek a mi gazdasági egyletünk iránti bizalomnak kitüntető adatai.

A „Nyitrai Önkéntes Tűzoltó-Egylet” december hó 3-án fenállásának 30. és zászlószentelésének 25. éves évfordulóját ünnepli. Az ünnepély sorrendje: December hó 3-ik napján reggel ébresztő a zenekar által. 9 órakor gyűlekezés az őrsházban. 10 órakor az irgalmas testvérek templomában Venczell Ferenc ur nyitrai nagyprépost és püspöki helynök által mondandó szentmise. Dél előtt 11 órakor közgyűlés a város ház nagytermében; ennek napirendje: 1. Megnyitó beszéd, tartja dr. Rudnay Sándor polgármester, mint a nyitrai önkéntes tűzoltó-testület elnöke. 2. Jegyzőkönyvek és a testületi parancsnokság jelentésének felolvasása, a jegyzőkönyvek hitelesítése. 3. Tiszteletbeli tagok választása. 4. A 10-től 30 évig a testület szolgálatában álló működő tagok részére kiállított oklevelek és szolgálati érme kiosztása. 5. Zárszó.

Képviselőség helyett keresztapáság. Már szinte elfelejtettük a varnai képviselőválasztást, melynél a Bánffy-éra emberei háromszor is elbuktatták Markovics Jánost, a néppárti jelöltet. Jobb is azt elfelejteni Roszival együtt, annyira csunya volt az. S ki hinné, hogy éppen egy budapesti izraelita az, aki azt nem tudja elfelejteni. A napokban Markovics levelet kapott Béla Henriktől, a Budap. Hirlap munkatársától, hogy egy izraelita ismerőse, fiatal katona-ember, meg akar keresztelkedni, de keresztapául nem akar mást, mint a kit a varnai választás óta rendkívül tisztelt, Markovics Jánost. Lenne tehát szíves a fiatal ember kívánságát teljesíteni. Lám, lám, amit Markovics Szalavszkynál és keresztény hadánál találni nem tudott, a megbecsülést egy izraelita szívében találta meg s így ugyan nem lett varna-kerületi képviselő, de Varna miatt lesz majd keresztapa. S mit gondolsz, tisztelt olvasónk, nem ér ez föl erkölcsi értékben egyik-másik képviselő mandatumánál?

Dohánybevéltás. Az 1899. évben az egyedűrság részére engedély mellett termelt dohánybevéltására kiküldött bizottság Érsekújvárott f. é. december hó 11-től az 1900. évi január 29-éig fog működni.

Követésre méltó példa. Özv. Blundell Károlyné szül. Uzovits urnó, néhai Uzovits Pál kamarás, főrendiházi tag testvére és örököse, fejedelmileg gondoskodott Pethőfalu község tótajku lakosainak lelki és szellemi jólétéről. Az ottani romladozó templomot teljesen és díszesen helyreállította, azonkívül 20 ezer frton egymeletes iskolát építtetett, melyet taneszközökkel és bútorokkal föl is szerelt. Az iskola vezetését négy apácára bízta, kiknek fentartási költségeire szintén megfelelő alapítványt tett le a nemesszívű urhölgy.

Öngyilkosság. Hrivnyák András 64 éves tornosi parasztgazda, csütörtökön november 23-án torkának sörrel töltött pisztolyt szegzett és agyonlőtte magát. Hrivnyák öngyilkossági szándékát már pár nappal ezelőtt akarta végrehajtani, de környezete meglátván nála a pisztolyt, feljelentést tett a bírónál, ki a veszedelmes fegyvert csendőrökkel elvitette. Mire Hrivnyák csizmáit eladta és azok árából egy másik pisztolyt vett Nyitrán. Ezen tettét azért követte el, mert szemrehányásokkal illette fia, rendetlen élete miatt.

Az eltűnt utadó. Érdekes és bonyolult bűnügyet fejezett be e hét elején a nyitrai törvényszék négy napig szakadatlanul folyó tárgyalás után. Megint két falusi nagyhatalmasság dögáról volt szó: egy körjegyző és egy községi bíró ültek a vádlottak padján, akiknek a kezén a falu lakosságától adó fejében beszedett hétszáz forint eltűnt. A bírót a törvényszék rehabilitálta, a jegyzőre azonban bebizonnyult a visszaélés: elítélték. — Az eset részletei a következők: 1897. novemberében Nyitravármegye főszámvevője Bucsány községben tartott rovincsolása alkalmával 705 forint 31 krajcár hiányt konstatait. Ezt az összeget Bosnák János községi bíró 1895 ben utadó címén beszedte és a pénzt be kellett volna szolgáltatnia a megyei pénztárba. Mikor a számvevő kérdőre vonta, hogy hova tette a pénzt, a bíró így igazolta magát: — Odaadtam az egész summát Liszy Márton karkóci körjegyzőnek, aki azt mondta nekem, épen Nyitrára megyek, tehát szíveségből beviszi a pénzt a megyei kasszába. Itt van az irás is, amit a jegyző adott nekem. Ezzel felmutatott egy irást, melyen csak ennyi állott:

705 frt 31 kr, azaz hétszázöt forint 31 kr.

Bucsány, 1895 december 18.

Liszy Márton s. k.

Erre Liszy Márton körjegyzőt fogták elő, aki kereken tagadta, hogy neki a bíró a pénzt átadta volna. Az írásról előbb azt mondta, hogy az valami széttepett alispáni jelentésnek a darabja; később ezt oda módosította, hogy az írást tájékoztatásul adta Bosnák bírónak, hogy ez tudja, mennyit kell a megyei pénztárba beküldenie. De még ezzel a dupla igazolással sem elégedett meg az újkeletű „aranyember”. Egyszerre csak felmutatott egy 649 forintról szóló nyugtát, melyet a megyei pénztár állított ki Bucsány község számára. Liszy ezt a nyugtát úgy tüntette fel a vizsgálat folytatása végett kiküldött Tóth Lajos szolgabíró előtt, mint a melyet a bíró a 705 forintra fizetett részlettörlesztés elismerésül kapott. És Bosnák bíró erre kijelentette, hogy először nem mondott igazat, a pénzt nem adta át a jegyzőnek és a hátralékos 56 forint is nála van, a mit rögtön le is fizetett.

Ezzel a dolog rendbe is jött volna, de csakhamar újabb fordulat állott be. Kiderült ugyanis, hogy azt a 649 forintos nyugtát tévedésből állították ki Bucsány község számára, mert azt a pénzt valójában Springer báró odavál birtokos fizette be a megyei pénztárba utadó fejében. — Most újra megindult a vizsgálat és a két tisztviselőt felfüggesztettek hivatalától, átvevén az iratokat a nyitrai fenyítő bírósághoz. Bár később Liszy jegyzőt — mint a tények utóbb mutatták, egészen alaptalanul — visszahelyezték hivatalába, a törvényszék mégis úgy a jegyzőt, mint a bírót vád alá helyezte. Ebben az ügyben volt most a végtárgyalás, melyen Horváth József törvényszéki bíró elnökölt. A vádhatóságot Bencsik dr. ügyész képviselte, Liszy Mártont Grünfeld ügyvéd, Bosnák Jánost pedig Kállai Armin dr. ügyvéd védte. — Bosnák a büntető bíróság előtt megint visszatért amaz állításához, hogy a pénzt Liszy jegyzőnek adta át. Liszy ellenben ezt erősebben tagadta, mint valaha és egy csomó bíró meg kisbíró állított elő tanúnak, akik azt vallották, hogy nekik is mondta Bosnák, hogy a pénzt nem adja át a jegyzőnek. Az elnök és dr. Kállai keresztkérdéseire azonban csakhamar megváltozott a helyzet. Kiderült ugyanis, hogy Liszy nemcsak hogy átvette a 705 forintot, hanem azt iktató- és postakönyvébe mint „expediált” jegyezte be, tehát könyveit is meghamisította, miután a pénz a megyei pénztárba sohasem érkezett be. A végtárgyalás során az is kitudott, hogy Bosnák bíró rábeszéléssel vették rá a 649 frtos nyugta elismerésére és az 56 frt kifizetésére. — Bencsik dr. ügyész alapos vádbeszéde és Kállai dr. meg Grünfeld védők vádbeszédei után a bi-

róság meghozta ítéletét, melyben Liszy Márton körjegyzőt bűnösnek mondta a sikkasztás és közokirathamisítás büntetésében az enyhítő körülményeket véve figyelembe, másfél évi börtönre, négy évi hivatalvesztésre és Bosnák János részére 705 forint 35 krajcár megfizetésére ítélte. — Bosnák János községi bíró másodrendű vádlott pedig a vád és következményei alól felmentetett. Az ügyész és az elsőrendű vádlott felebbezték. „M. H.”

Megyebizottsági tagok választása. E héten a vármegye több kerületében részleges választás volt. Megválasztottak: Tornócon gr. Batthyány Vilmos dr. püspöki titkár, Komjáthon Dittert Győző, Nagy-Kosztolányban Mateovics Márton jegyző, Nagy-Bossányban Beller János, Handlován Tivadar László, Nagy-Tapolcsányban Váray József, Vágsellyén Zeller Elemér, Krakovánban Emanuel Géza, Bucsányban dr. Nagy Béla.

Szell Kálmán és a katolikusok sérelmei. Ilyen cím alatt egy fércmű jelent meg mintegy 3 hét előtt, melynek úglatszük egyéb célja nincsen, mint lerántani Hetey püspököt, különösen pedig Csáky és Széchenyi grófokat, esztergomi kanonokokat. — Nem vettünk eddig tudomást a szennyes iratról, de most halljuk, hogy a lelkészkedő papságot obscurus helyről felszólították a szennyirát terjesztésére. — Jól tudják t. olvasóink, hogy mi nem vagyunk aulikusok, és hogy mi legjobban fájjaljuk azon visszasságot, mely a főpapi székhelyek betöltésénél nem egyszer felmerül. De a röpiratnak nem ennek a megszüntetése képezi tulajdonképi célját, hanem más valami. Mikor a nevezett két kanonokot alkalmatlannak tartja a váci püspökségre, két helyen is mondja, hogy van Magyarországnak elég szerzetes és világi papsága, kikből választhat a kormány. A papságnak ilyen szokatlan sorrendben való kétszeri felemlítése elárulja a forrást, honnan származik. Elárulja a célt is, melyből íródott. Ote-tel, que je m'y mette. Azaz: pusztulj onnan, hogy magam üljek a helyedre. — Tehát figyelmeztetjük a lelkészkedő papságot a röpirat céljaira, mely még az e téren szokásos pikanteria szempontjából sem érdemes figyelemre.

Megerősített alapszabályok. Az ürményi önkényes tűzoltó-egylet alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Hogy van a kegyelmes ur? — kérdik egyszer az orvost. — Köszönöm, hála Istennek, már jobban. Már minden veszélyen túl van. — Nem hiszem, mondá a kérdező. — Hogy-hogy? — kérde az orvos. — Hát csak úgy, hogy nem lehet veszélyen túl, ha ön még látogatásokat tesz nála.

A burgonya keményítő tartalma és a kainit. A chlórdús kalisók, mint a kainit és carnellit, a burgonya keményítő tartalmára károsan hatnak akár szórattak ki légyen a szántóföldre directe, akár pedig használtattak az istállótrágya konzerválására. Csak az esetben, ha a talaj nagyon kaliszegény, nem mutatkozik ezen káros hatás. Az elmondottakból kifolyólag tehát azon istállótrágyát melyet burgonya alá akarunk használni, nem lesz célszerű kainittal, hanem inkább szuperfoszfát-gipszszel konzerválni.

Az olcsóbb. Gyógyszerész ór, nagyon elrontottam a gyomrom, nem adhatna valami orvosságot; ukhádni szeretnék. — A gyógyszerész oda nyujt neki egy dobozt. Itt van; ára 40 krajcár. — Grojszer Gott! wie thajer. Ugyan, kedves gyógyszerész ór, nem adhatna valami olcsóbbat, olyat példának okáért, amit már — egyszer használtak.

A falomb mint alom. Az idén ugyan nem nagy szükség alom pótszerekre, mert a szalma bőven termett, mégis az országnak igen nagy területén, hegyvidékeken s nagy erdősegek mellett, a falombot állandóan használják alomnak. Azonban a falombnak az a hibája van, hogy az állati vizeletet nem nagyon szívja magába s ennek következtében a szalmatrágyánál is sokkal szegényebb foszforban. Ez az oka, hogy a falomb trágyával trágyázott földek termőképessége többnyire oly csekély. Ezen a talajon csak úgy lehet segíteni, ha a lomtrágya bőven látatik el szuperfoszfáttal, akár magára a trágyára, akár pedig a szántóföldre hintve ki azt.

A prédikáció célja. Egy amerikai baptista lelkész észrevette, hogy beszéde alatt egyik hallgatója elaludt. — Ébresztések fel azt az almos tászkát — rivallt rá a szószékről. Az illető hamar észrevette a célzást, felugrott s oda

szólt a szószékhez: — Az ur nem arra való, hogy engem felebbeszessen, hanem hogy — ébren tartson.

Irodalom.

Stampay kath. ének- és imakönyve VI. bővített kiadásban jelent meg. E kiadás már most nem csupán az ifjuság, a nép és kántorok kézikönyve, hanem a fűdő papságé is. 240 oldalra terjed. Ára csinosan kötve most is 15, angolvásonban 25 kr. 11-ik könyv és kották ingyen. Kapható Kőbölkuton, Esztergomgyében.

Kis barátainak. Versek, történetek. Irta Prónai Antal A Szent István-Társulat kiadása. Budapest, 1899. Ujabbán, — ami első sorban a Szent István-Társulat érdeme, — számos tiszta vallás-erkölcsi irányú, korrekt katolikus szellemű s e mellett az ifjú kedélyekhez, romlatlan ifjú szívekhez sikerrel alkalmazkodó termékekkel gyarapszik gyermek-irodalmunk. Ezek közé tartozik Prónai Antal kedvelt ifjúsági író „Kis barátainak” című könyvecskéje. Sok mindent nyujt ironk. Vannak könyveiben Jézus életéből elmondott történetek, vannak komoly és tréfás versikék, mesék, állattörténetek és egyéb a gyermek észéhez és szívéhez mért olvasmányok és számos csinos kép is. A könyv ára gazdag aranyozású egész vászonkötésben 80 kr. Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkereskedésében Budapest, VIII., Szentkirályi utca 28.

Nyílt tér.

(E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Köszönetnyilvánítás.

Ö méltósága Bende Imre nyitrai püspök úr a nagy-kubrai róm. kath. elemi népiskola tanteremének felállításához 500 frttal járulni méltóztattott. Ezen nagylelkű és kegyes adományáért úgy a nagy-kubrai iskolaszék, valamint az összes nagy-kubrai hívek méltóságos és főtisztelendő Püspök úrnak őszinte szívből fakadó haláljukat és legmélyebb köszönetüket kifejezik.

A nagy-kubrai iskolaszék megbízásából:

Bárdy Antal,
iskolaszéki h. elnök.

CSARNOK.

Lourdesi utam emlékei.

Közlő: Benyák József. (12)

(Folytatás.)

Genfben lelkészkedett páli szt. Vince is. Ő alapította a kath. misszió-társulatokat (lazaristák), a melyek tagjai nemcsak a művelt nyugaton emelik a hiteletet, de a távol keleten is, lemondva a földiekről, terjesztik azt a kultúrát, a melynek alapját Krisztus tanai képezik. Ezek közé tartozott a Khinában nemrég elhunyt hazánkfia is: Úrge Ignác. — S ki ne ismerné páli szt. Vince leányait, az irgalmas nővéreket? Ezeknek alapítása is az ő nevéhez fűződik. Hány kórházban, óvodában, elemi és felsőbb leányiskolában működnek ezek csak Magyarországon is, távol öveiktől, a világ zajától elzart kolostorok néma falai között, nem földi jutalomért, kitüntetésért, de olyanért, a minőt a világ nem adhat. Elvégre egy ember is sokat tehet a világ szinpadán, ha hivatásának magaslatán áll. Látjuk páli szt. Vince példáját.

A protestansokra nézve hires két férfi nevét is jegyezte fel még Klio, Genf város történetébe. Az egyik, a ki mint lelkipásztor működött itt 1536—64-ig: Calvin (Chauvin) János. A katolikusokkal szemben annyiszor hangoztatott toleranciára nézve annyiban hagyott ez utódjainak és követőinek félre nem magyarázható példát, hogy formális inkvizíciót hozott be, s a vele egy huron nem pendülőket halállal büntette. Ellenfelet Servet Mihályt is elevenen megsüttette. A másik az „Emile” és a „Contrat social”

című forradalmi mű híres szerzője: *Jean Jacques Rousseau*, a ki 1712-ben született itt. Ahitován az igazság után, egy nő kedvéért katolikussá lett. Majd később (1754-ben), hogy állhatatosságát annál inkább bebizonyítsa, ismét protestánsná vedlett. Egész élete ellentétben állott a műveiben felállított elvekkel. Azért is híres művét a genfi protestánsok a tűz emésztő lángjaival tisztelték meg — elégették, a mi bizonyára nem azt jelentette, hogy általa felállított elvek nélkülözhetetlenek volnának. Hamvai a párizsi Pantheonban nyugodnának, ha a koporsóból el nem tűntek volna.

A genfi tóból néhány négyszögölnyi szárazföld emelkedik ki, a mely az átkötő hiddal összeköttetésben van, s arról könnyen megközelíthető. A „hálás utókor“ e kis szigeten szobrot emelt a naturalista bölcsésznek, s e kis szigetet nevével nevezte el *Rousseau-sziget*-nek. Az emlékmű ülő helyzetben tünteti fel, térdein könyvet, felemelt jobb kezében tollat tartva, mintha a keresztény társadalom és állami rend teljes felforgatásához még nem irt volna eleget, de még egy jó taldaléokra volna szüksége. Körülötte a tó vizében, sodrony-szöveggel elkülönített zárkákban, fehér, fekete, tarka hattyúk halásznak. Mintha ezek azt jeleznék, hogy a megemlékszóbrozott bölcsész tanai a keresztény világnézet megdöntésében eleneinknek már „hattyudalát“ képezik. Ezt azonban nem lehet elhinni.

Egyéb emlékművei Genfnek a „Monument National“ és a „Monument du duc de Brunswick“. Ez utóbbit kisebbre csinálták a csizmát, mint a mekkora volt a láb. A braunschweigi herceg lovas szobra bele nem fért az emlékművön neki szánt üregbe, a miért is a lovas szobor távolabb van a parkban felállítva, a neki felajánlott tartózkodási hely pedig üres.

A város a tó két partján messze terjedő villák, nyaralókban végződik, a melyekbe sok fejedelmi, főúri és mágnás család jár nyaralni. A város különben maga is rendelkezik szép kertekkel és sétányokkal.

Az utcákon itt is, mint általában más országok városaiban is feltűnően sok a nappali repülő denevér — a biciklista. A ki e modern sportot kitalálta, annak bizonyára észszerű és az emberiség előnyére kiesztelt terv lebegett szemei előtt. Nagyon bámulna az, ha sirjából fölkelve, azt kellene látnia, hogy ma már nemcsak a szabó siet munkájára, ily kerekpáron távolabbi rendelőihez, nemcsak az orvos siet azon pácienseihez, hogy a rögtön segélyt megadhassa, nemcsak a levélhordó rohan vele, hogy a leveleket minél előbb kézbesítse, — hanem a női nem is ily kerekpáron úti agyon azt a drága időt, csupa hiúságból, a melyet otthon családjá körében hasznosan kellene eltöltenie. Ma már a kerekpározás esztelen *divattá* fajult. Az emberek tömegesen röpködnek rajta, nem azért, mert azt a szükség úgy hozza magával, de többnyire már csak azért, mert divat. Nemsokára már a pólyába takart csecsemő hulló könnyeit is csak egy 200 frtos biciklivel lehet majd felszártani. Mikor az emberiség először volt szerencsés látni a sportmannt ily kötött marsrutájú repülőgépen tovaíramodni, bizonyára igyekezett mindenkinek halakán megszúgni, hogy az ipse fejből már nem is egy kerek, de éppen annyi hiányzik, a hányon nyargal, t. i. — kettő. Manapság azon már nem csodálkozik még az utolsó falusi gyerek sem. A modern gigerliknek ez már oly elmaradhatatlan tartozéka, mint az időnkinti divat egyéb cikkei, pl.: a köcsögkalap, a szépségtapas, a monokli, a hamis váltó, a párbajsebzett orr, s — majdnem kihagytam volna — az üres fej, a hitetlen szív, no meg természetesen az üres zseb.

A bicikli „vészjelző“-vel is van ellátva, csatlakoztatlan bizonyítékul annak, hogy a két kerek állandóan magával hordja a veszedelmet. Nálunk az ily vészjelző egyszerű csengetyűből áll. Genfben egy pneumatikus szerkezetből, a mely a vad-

kacs hangját hallatja. Ijesztőül azonban bizonyára jobban illenek egy nagyobb állatnak erőlyes hangja, pl. egy „falusi liba“ gágogása, vagy hogy még tovább menjünk, ez a hang: „já“. A közönség sokkal gyorsabban igyekeznék félreugrani az utból, nehogy az ilyhangú élőlényvel való közeli érintkezése állandó nyomokat hagyjon a lábán, vagy az oldalbordáján.

A város egyes bojtjaiba benézve, azt vettem észre még, hogy itt már tengeri halakkal is kereskednek. Az ily boltokból nagyon is tengeri betegségre ingerlő illat áradozott kifelé. A legközelebbi trafikba siettem tehát, hogy a svájci szivar füstje józannabb gondolatokat ébresszen bennem. Itt is találkoztam megint egy ujdonsággal. A visszaadott aprópénz egyikén olasz felirat, a másikon francia, az egyikén Umberto feje, a másikon Napoleon, a harmadikon „République“ s a negyedikén már nem is tudom, mi volt látható. Itt — úgy látszott — érvényes minden pénznem. A svájci nem néz rá, hogy mi van ráírva, csak csengjen. Nem akartam azonban senkire sem tukmálni idegen pénznemet. A francia pénzt felhasználtam Franciaországban, a többiért pedig ugyanezen numizmatikusnál vásároltam — szivart. A szivar különben Svájcban, ha jól megfizeted, jó, ha pedig rosszul, akkor határozottan rossz ízű és szagú.

Evvel az egyedüli uti elemóziával felfegyvereztetten vártam az indulást — egy országgal tovább.

Mikor a közös induláshoz a hotel kapuja alá gyülekeztünk, az utcán egész sereg gyermek gyűlt össze, bámulni az idegeneket. Dunántúli magyar Jósok, mihelyest észrevette, hogy sok kíváncsi szem különösen az ő magyar kosztümjére van irányozva, előlépett a ház elé az utcára, s hogy a genfi ethnografikus ismereteiket kényelmesen bővíthessék, minden oldalról bemutatta magát nekik, elülről-hátulról, jobbról-balról. Úgy forgott előttük, mint a divatárú kirakatában a mindenféle divatszernen felcíomázott mozgó modell. A tömeg nevetett rajta, ő meg még jobban rajtuk — az ő bárgyuságukon.

Hölgyek és urak is állva maradtak az utcán, s hosszabb ideig élvezettel nézték az ingyen „solo“-panoptikumot. Kétszer se mondom, hogy azóta Genfben az utcán tükörfényes rózsás magyar csizmában, zsinóros magyar nadrágban és pörge kalapban lehet látni férfiakat.

A genfi vasúti állomás órája határozottan Janus fej. Az egyik „Zifferblatt“-ja Svájcba néz, a másik Franciaországba, s ez utóbbit mutatói 55 perccel kevesebb időt mutatnak amannál. A beszálláskor éppen délelőtti 1/2 11-et mutatott a francia óra. Mikor a kocsikban a lámpákat már a délelőtti időben meggyújtották, örültem, hogy mihelyest a francia határt átlépjük, ott már bizonyára hűvös este lesz. Csak hogy fájdalom, az órának volt igaza és nem nekem — a nap ott még jobban perzselt, mint Svájcban.

Sous-Villard állomása után a Rhone folyó magas kösziklakkal övezett partjain haladtunk, melyek talpát, nagyon alattunk, a fejedelmi folyam ezüst habjai verdesték. E sziklaszorosnak stratégiai fontosságát már a hatalmas Julius Caesar is fölismerte. Ő maga is erre sétált egykoron, s hogy ittétét el ne felejtsek, sok ezer ellenséges fejet aprított le emlékül. E fenséges, természetalkotta hatalmas portálában van Franciaország egyik legerősebb vára: *Fort V Ecluse*. Az egész vár nincs építve, hanem sziklába vágva összes tornyaival, csarnokaival, lépcsőivel. Természetesen most ez a vár is, mint tömérdek pályatársa, nyugalomban hever, nyugszik babéraján.

A határszéli állomásokon már lehet előre érezni, hogy közel van Napoleon országa. Minden állomáson egy sötétruhás, barna férfialak, Napoleon-féle összecsapott kalappal, fehér zsinóros, széles vállrózsás egyenruhában őrzi az állomás előtt a rendet. Arca oly komoly, hogy drága pén-

zért sem mosolyogná el magát; magatartása me-rev, mint egy előszoboré. Miután vállfegyvere nincs, én a köztársaságnak e szifunkszeit hamarjában az „Entreprise“ tagjainak gondoltam, s hogy meg nem kérdeztem, hogy kit tetmetnek? — abban csak a francia nyelvben való kevés ké-szültségem hátráltatott.

Most megtudtam, hogy a lámpák miért is égnek a kocsikban. Vagy hat percig nem láttuk a napvilágot, s nem éreztük annak „jótékony melegét“ addig, a míg 3900 méter hosszú utat vég-gig nem robogtunk a föld sötét gyomrában. Ilyen hosszú t. i. a „Tunnel des Credo“. Pilátus természetesen nem ebbe a „Credo“-ba tévedt bele, a melybe mi. — Nincs azonban oly hosszú éjszaka, a melyre nem virradna. A Credo tunnel sötétségéből is kibontakoztunk végre, s immáron Galliában, a forradalmi termékek e Pandora szelen-céjében tőrülgettük forró homlokunkról gyöngyöző verejtékünket.

(Folyt. köv.)

Telefon.

T. úrhölgynek. Helyben. Azt írja, hogy a hétfoli felsőbb leányiskolai Erzsébet-ünnepély tetszett önnek s hogy lassan megbarátkozik a felsőbb leánynevelés eszméjével. Nagyon szép; ez ma egyszerű követelmény s ezt szolgálja itt messze vidékre a nyitrai felsőbb leányiskola. Aki nem előítéletek után beszél, hanem közelebbről ismeri a dolgot, az úgy nyilatkozik, mint nagysád itéli. Kivánja közelebbről ismerni az intézet tanári karát? Szivesen elmondjuk. A tanári kar a következőkből áll. Zongor József igazgató, okl. középisk. tanár a magyar és német nyelvi szakkól; dr. Dudák János hittudor, magyarból és történet-földrajzi szakkól okl. polgáris, és a felsőbb leányiskolákra kultuszminiszterileg jogosított tanár; Skoluda Lajos okl. középisk. hittanár, Gísser Gyula okl. gimn. tornatanár. Ezek a tanárok. A tanárnők, egy kivétellel irt. testvérek, mind oklevéllel képeztettek a felsőbb leányiskolákra. Ernetz Anna Gratia, aki a szép ünnepélyt rendezte, a mennyiség-tan-teremtudomány szakkól; Pityinger Engenia ugyanaból; Jahrmann Luitgardis ugyanaból okleveles; Szánthó Electa, Németh Speciosa, Belopotoczky Honorata, Polacek Stella a nyelvi és történeti szakkól bírnak oklevéllel, és pedig abból a budapesti Andrássy-úti polgári képzőből, amelyben az összes állami felsőbb leányiskolák tanítóit szerik okleveleiket; Szurmay Irén kisasszony pedig okl. tanító s képzés alatt van a budapesti polgári képzőben. Hogy mit tanítanak az intézetben, azt a mult évi értesítőből láthatja. Mikor a miniszter nyilvánosági joggal látta el az intézetet, csak azért tette, mert meggyőződött, hogy az állami felsőbb leányiskolákkal egy fokon áll. Mint tetszik látni, a felsőbb leányiskola afféle leány-középiskola.

HIRDETÉSEK.

956/1899. vh. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi XL. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nyitrai kir. járásbíróság 669/99. számú végzése által Lőw Simon végrehajtató javára **Littassy Gyula** lapás-gyarmati lakos ellen 393 frt tőke, ennek 6% kamatai és eddig összesen 40 frt 69 kr perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felöltött végrehajtás alkalmával szerezettek, butorok, takarmányfélék és egyéb ingókból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. II. 669—2/1899. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszíne, vagyis **Lapás-Gyarmaton** leendő eszközlé-sére **1899. évi december hó 6-ik** napjának delutáni 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi XL. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul el fog-nak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi XL. t. c. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nyitra, 1899. évi november hó 23-án.

Valyi Lajos,

(P. H.)

kir. bírósági végrehajtó.

RÉTAY ÉS BENEDEK

BUDAPEST, IV., Lipót-utca 21. szám.

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből.

8-52.

Oltárok, szószékek, képkeretek, úrkoporsók, lourdesi Mária-oltárok, Mária-trónusok stb.

saját jól berendezett műhelyeinkben bármely stílus és rajz szerint szépen, szolidan és legjutányosabban készíttetnek el. Tervezetek, költségelírányzatok készséggel küldetnek. Elvállaljuk továbbá régi oltárok, szobrok, szószékek, keretek stb. valamint egész templomok belső berendezését, alapos újítását, festését, márványozását és aranyozását, ugyiszintén azoknak átalakítását, melyeket kipróbált munkaeőnkkel a legszebben készítünk el igen kedvező feltételek mellett.

A templomok megtekintését, valamint a költségvetést díjtalanul eszközöljük. Megbízhatóságunkat e téren is számos elismerő nyilatkozattal bizonyíthatjuk.

1898-1899-ik években a többi között a következő munkálatokat végeztük:

<p>Nyitra m. Galgóc, oltár-átalakítás. " Gerencsér, főoltár renoválása, új főoltárkép. " Barázs, egész templom renoválása, kifestése, üvegablakok. " Moesonok, egész templom renoválása. " Kis-Baáb, egész templom renoválása. " Kis-Appony, egész templom renoválása és kifestése. " N-Kér, új főoltárkép. " Nyitra, Apáca-zárda, tornaterem kifestése. " Ratkóc, főoltár. " Krakován, két új oltár. " Hrádek, lourdesi oltár. " Szenie, főoltár és szószék. " Bajna, lourdesi oltár. " Csejthe, egész templom renoválása, 5 üvegablak, két új mellékoltár. " Szered, Jézus- és Mária-szobor. " Madunic, egész templom renoválása. " Pozsony m. Gerencsér, egész templom renoválása. " " Sempete, Jézus- és Mária-szobor. " " A-Bombó, egész templom renoválása. " " Pudmeric, egész templom renoválása. " " Halmos, egész templom renoválása. " " Kajal, új főoltár és szószék. " " N-Sur, új főoltár, új mellékoltár és egész templom renoválása. " " Jakabfalva, úrkoporsó. " " Lamac, új főoltár. " " Cseszte, Jézus Szíve oltár. " " Szilines, főoltár renoválása. " Komárom m. Alsó-Galla, új főoltár és mellékoltárak újítása. " " Felső-Galla, egész templom újítása. " " Szent-Péter, lourdesi oltár. " " Gyalla, új főoltár. " " Bad, egész templom újítása és új főoltárkép. " " Kürth, lourdesi barlang szoborral. " Esztergom m. N.-Ólyed, Jézus Szíve oltár. " Bács megye, Szántova, oltárújítás. " " Ó-Sziva, lourdesi oltár. " " Baja, templom-renoválás.</p>	<p>Borsod m. Szirák, lourdesi oltár. " Bánhorváth, lourdesi oltár. " Mező-Csáth, úrkoporsó. " Felső-Nyárad, lourdesi oltár. " Ozd, úrkoporsó. " Csanád m. Mező-Kovácskő, főoltár. " Győr megye. Révfülo, két oltár átalakítása. " " Gyirmóth, új oltár szentisírral. " " Gyarmath, Jézus Szíve oltár. " Heves m. Pétervásár, úrkoporsó. " " Csehi, oltár. " " Gyöngyös, Mária-oltár. " Hajdu m. Egyek, lourdesi oltár. " Hont megye. Ipolynyék, főoltár. " " Deménd, lourdesi oltár. " " Adás, úrkoporsó. " J.-N.-Kun-Szobrok m. Rakóczi, oltár. " " Török-Szt.-Miklós, oltár. " N.-Küküllő m. Bolya, főoltár és szószék. " Kolozs m. Bánffy-Ilunyad, főoltár és szószék. " " Radnoth, főoltár és szószék. " Moson m. Magyar-Kimle, új főoltár. " " Horvát-Kimle, templom renoválása. " " Páskó, új mellékoltár és oltárkép-renoválás. " " Nezsider, főoltár. " " Hegyeshalom, egész templom renoválása. " " Kiliti, egész templom renoválása. " Pest megye. Budapest, Angyal földi országos tébolyda, főoltár. " " " Irgalmas nővérek, lourdesi oltár. " " Erzsébet-kórház, oltár. " " Nagy-Maros, úrkoporsó. " " Szent-Iván, úrkoporsó. " " Fajsz, oltár. " " Adony, Szt.-Háromság oltár. " " Pomáz, főoltár. " " Taksony, főoltár. " " Jakabszállás, lourdesi oltár. " " Kóka, Jézus- és lourdesi oltár. " Szabolcs m. Tisza-Eszlár, új főoltár és mellékoltárak. " " Nyiregyháza, úrkoporsó. " " Sibirj, főoltár újítása.</p>
--	---

Egyházi és egyleti zászlók

Kitüntetve:

Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntetve:

Deés 1879. — Budapest 1885., 1896.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára

Oberbauer Alajos utóda

József főherceg és Klotild főhercegnő ö császári és királyi fenségeinek udvari szállítója

BUDAPEST, Váci-utca 14-ik szám.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dús felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyait

a legjutányosabb áron, a lehető legjobb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,
 Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat.

Egyházi és társulati lobogók

Tűzoltók, iskolagyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket.

Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstranciák, stációképek, oltárok, úrkoporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany, ezüst és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök. 25-26.

Műhímezés

6

huzásra érvényes jótékonycélú — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyetemen kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény a 20.000 kor. stb. ért.

Kivánatra 20% levonással készpénzben kiűzöttetik.

Első huzás

visszavonhatatlanul már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:

a jótékonycélú sorsjáték

kezelősége

IV. ker., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

2-7.

Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság zálogkölcson-osztálya.

Zálog-árverés

1899. december 5-én.

Mindazon eszközök és zálogtárgyak, melyek 1899-ik évi április hó végeig ki nem váltottak vagy nem hosszabbítottak meg

f. évi december hó 5-én

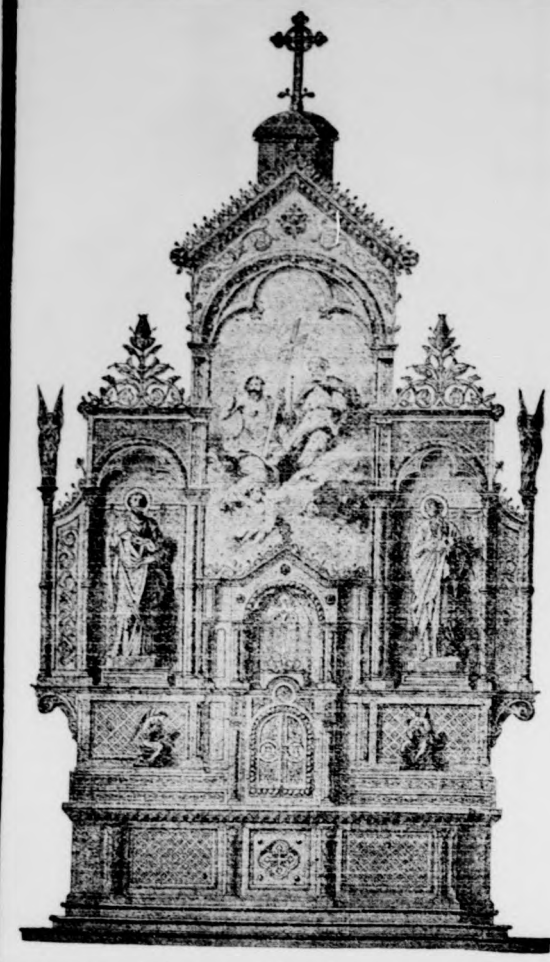
a Nyitrai Iparbank termében délután 3-4 óráig tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Hosszabbítások csak 10% lefizetése mellett történhetnek.

Hogy az árverés napján minden zavarnak eleje vétessék, megjegyzendő, hogy azon zálogtárgyakat, melyeknek határideje már lejárt és az árverezésre kiszemeltettek, sem kiváltani, sem meghosszabbítani nem lehet.

Nyitra, 1899. november 16-án.

Az igazgatóság.

KRAUSE JÓZSEF

templomberendezési műterme
Selmecbánya (Hontmegye).

29-52.

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből.

Mindennemű oltárok, szószékek, Urkoporsók stb. megrendelés szerint saját jól berendezett műhelyemben bármely stíl és rajz szerint csinosan, szolidan és a legjutányosabban készíttetnek el.

Elvállalom régi oltárok, szobrok, szószékek, keretek stb. valamint egész templomok belső berendezését, alapos ujtását, festését, márványozását és aranyozását, ugyszintén azoknak átalakítását: mindezek nem mások közreműködésével, de saját műhelyemben készülnek.

A templomokban eszközölt munkákról az árjegyzékemben kitüntetett elismerő okiratok, (melyek bárki által megtekinthetők) szolgálnak bizonyítékkul.

A többi között a következő munkákat végeztem:

Steffultó. (Hont m.) Oltárok ujtva, a templom festve és új gyóntató-szék.	Zsarnóca. (Bars m.) Kalvária kápolnájába egy Jézus sz. Szíve oltár.
Léva. (Bars m.) Templom festve, egyes oltárok ujtva és 4 db. új Cherubin.	Nagy-Szuha. (Gömör m.) Egy új Jézus sz. Szíve szobra.
Léva. Zárda-kápolna festése és egy új goth-stylű oltár.	Tesmag. (Hont m.) Egy új és egy régi oltár ujtva.
Léva. Kórház-kápolna újbóli festése és oltár ujtva.	Kemence. (Hont m.) Egy oltár és szószék ujtva, a templom festve és egy új Lourdi oltár.
Selmecbánya. (Hont m.) Kalvárián a keresztjáró ut, valamint az ottani templomok megújítása.	Bélabánya. (Hont m.) Egy fő és két mellék új oltár és a templom festve.
Selmecbánya. Katharina-templom részére egy új mellékoltár.	Hodiusbánya. (Hont m.) Oltárok ujtva és a szentély festve.
Selmecbánya. Erzsébet kápolna részére egy tölgyfából készült goth-stylű oltár.	Pozsony-Beszterce. (Pozsony m.) Egy új feltámadás.
Selmecbánya. Havi boldogszony-templom részére egy goth-stylű oltár.	Garam-Rév. (Bars m.) Egy Lourdi oltár ujtva és a templom festve.
Vihnye. (Bars m.) A fő- és 2 mellékoltár szentségtartója ujtva.	Tővis. (Zólyom m.) Egy új szent sir.
Hont-Besenő. (Hont m.) Két oltár és egy szószék ujtva.	Zaluzsány. (Gömör m.) Egy új Jézus sz. Szíve oltár.
Alsó-Almás. (Hont m.) Egy új római stylű főoltár, gyóntató-szék és templom festése.	Dalmaz. (Hont m.) Egy új főoltár, Nep. sz. János koszorú és a templom festve.
Ipolyságh. (Hont m.) Egy Lourdi és egy Jézus szent Szíve oltár sz. sittal.	Jakabfalva. (Zólyom m.) Egy új goth stylű mellékoltár.
Hosszúfalva. (Nyitra m.) A templom festve és oltárok s szószék ujtva.	Úrmény. (Nyitra m.) Egy sz. József szobor állványával.
Egeg. (Hont m.) Egy új Lourdi és egy Jézus szent Szíve oltár.	Nagyvárad. (Bihar m.) A kórház kápolnája részére egy új főoltár.
Vámos-Ladány. (Bars m.) A templom festve és egy új Lourdi oltár.	Magaslak. (Hont m.) Két új mellékoltár és keresztjáró ut.
Repistye-Váralja. (Bars m.) Egy új goth-stylű oltár.	Szt. Antal. (Hont m.) Egy szent sir és egy nagy zászló.
	Aranyosmaróth. (Bars m.) Egy új Jézus sz. Szíve szobra állványával.
	Szélakna. (Hont m.) Ot oltár, egy szószék ujtva és egy új sz. sir.
	Lesenye. (Hont m.) Egy új Lourdi és 1 új Natália szobor.

HIRDETÉMÉNYEK

NYITRAMEGYEI SZEMLE

részére jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban.

SZUPERFOSZFÁT,

chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammon

és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

➔ I-a RÉZGÁLIC 98-99% ➔

jegeceken és örölve, valamint egyéb

permetező-anyagokat

legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA“

MŰTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN, Váci-körút 21.

